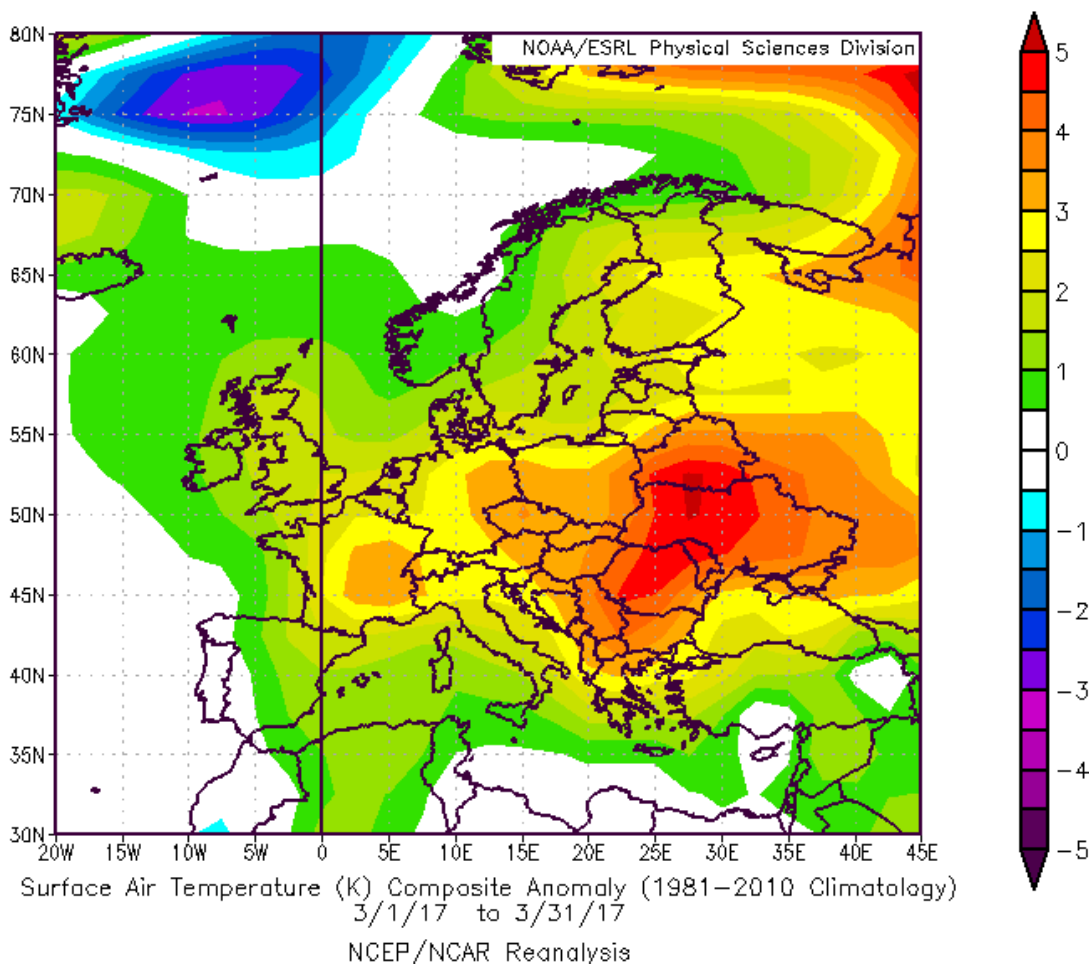




Zelo topel marec 2017

Razmere v Evropi

Marec 2017 je bil skoraj povsod po Evropi toplejši od povprečnih razmer v referenčnem obdobju 1981–2010 (slika 1). Vzrok za nadpovprečno toplo vreme nad severnim delom Evrope so nadpovprečno močni zahodni do severozahodni vetrovi, ki so prinašali sorazmerno toplo zračno maso iznad Atlantika in hkrati onemogočali prodore hladnega zraka s severa in vzhoda. V južnem delu Evrope je glavni krivec za visoko povprečno temperaturo zraka odsotnost močnejših ohladitev s severa.



Slika 1. Odklon povprečne temperature zraka pri tleh marca 2017 od dolgoletnega povprečja obdobja 1981–2010, izračunan z meteorološkim modelom NCEP/NCAR. Zaradi grobe ločljivosti modela slika prikazuje le približno stanje v Evropi. Najbolj pretoplo (4–5 °C nad dolgoletnim povprečjem) je bilo v Romuniji, Ukrajini in Belorusiji. Vir: NOAA/ESRL Physical Sciences Division, Boulder, Colorado, <http://www.esrl.noaa.gov/psd/>

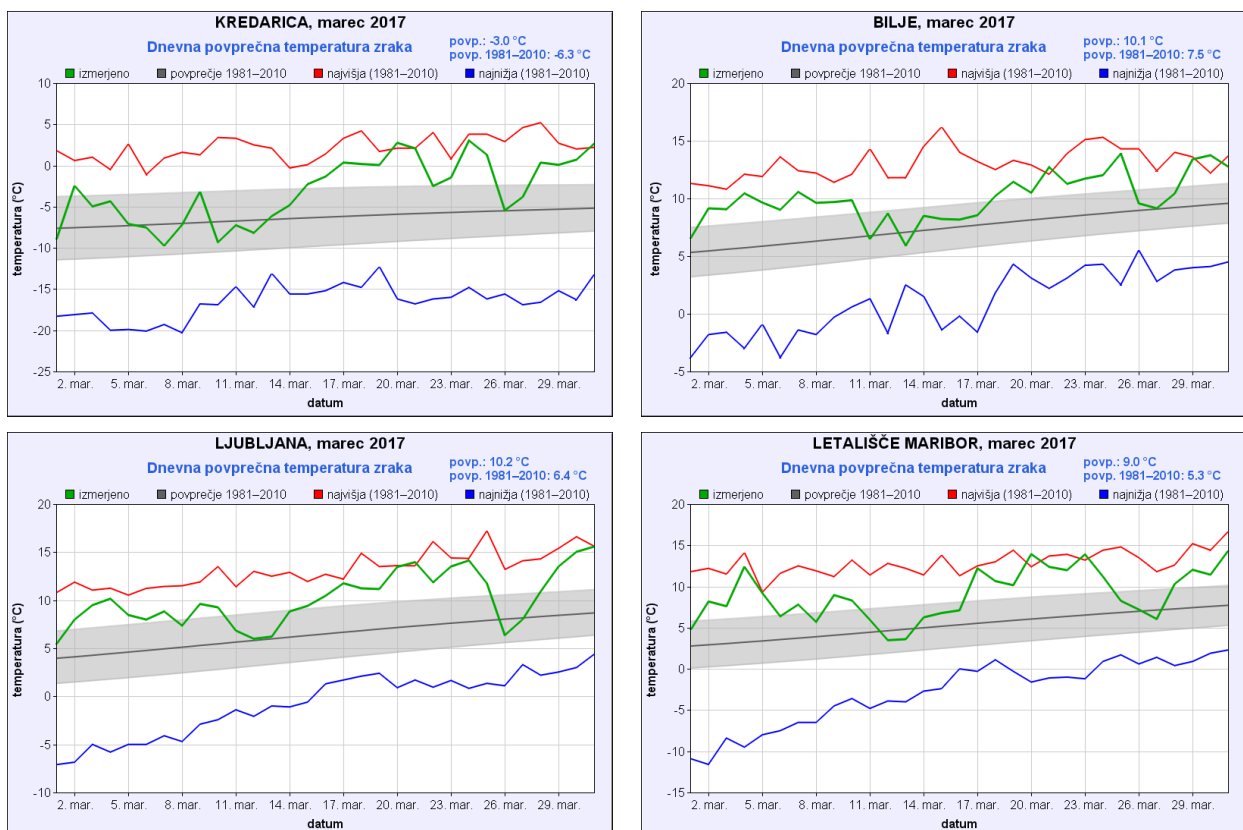
Razmere v Sloveniji

Večina dni marca 2017 je bila po Sloveniji znatno toplejša od dolgoletnega povprečja, izrazito hladnih obdobij pa nismo beležili (slika 2). Zaradi precej jasnega vremena, deloma pa tudi zaradi vse bolj izrazite suše je bila zlasti po nižinah razlika med najnižjo in najvišjo temperaturo v številnih dneh zelo velika, tudi okoli 20 °C (slika 3).

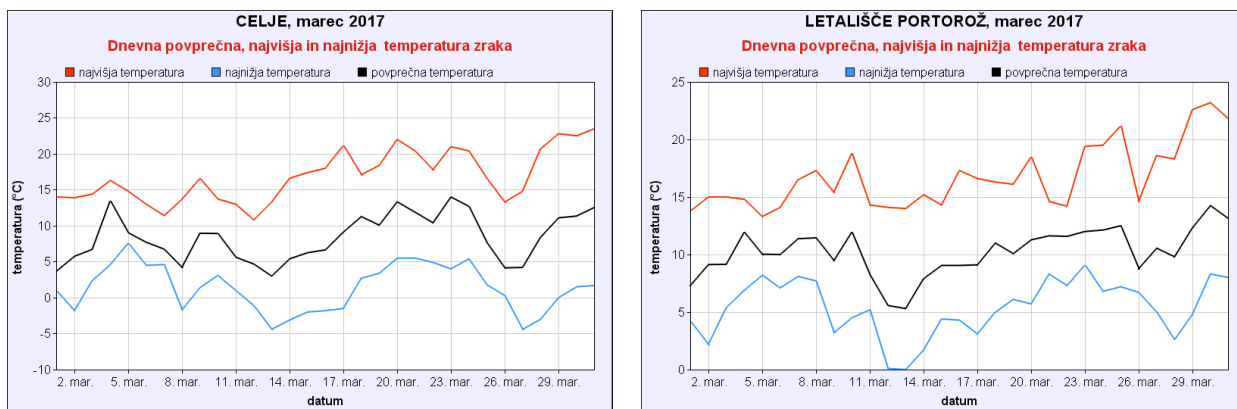
Padavin je bilo v večjem delu države malo, manj kot polovica dolgoletnega povprečja. V Murski Soboti smo jih izmerili le 14 mm, kar je le 30 % običajne količine za marec. Izdatno je deževalo ali snežilo le ponekod na severozahodu: v Ratečah je bilo padavin 90 mm (dolgoletno povprečje znaša 87 mm), v Bovcu 256 mm (povprečno okoli 163 mm) in na Voglu 313 mm. Pri tem je omembe vredno, da je znatni del teh padavin padel 28. februarja, a ker merimo dnevno višino padavin na opazovalnih postajah ob 7. uri zjutraj in podatek pripišemo dnevni meritvi, so zato pripisane marcu.

Sončnega vremena je bilo marca 2017 veliko, število sončnih ur je znašalo okoli ali malo nad 200, kar je za petino do polovico nad dolgoletnim povprečjem.

Zaradi toplega in suhega vremena in obilice sončnih ur je sredi ali proti koncu meseca nastopila suša, Uprava Republike Slovenije za zaščito in reševanje pa je 1. aprila razglasila veliko požarno ogroženost naravnega okolja na območju celotne države.



Slika 2. Časovni potek dnevne povprečne temperature zraka marca v štirih krajih. Leto 2017 je predstavljeno z zeleno krivuljo, najvišja in najnižja vrednost v referenčnem obdobju 1981–2010 z rdečo oziroma modro krivuljo in povprečne razmere s sivo črto. Sivi pas prikazuje razpon od 25. do 75. centila, kar ustreza običajnim razmeram.



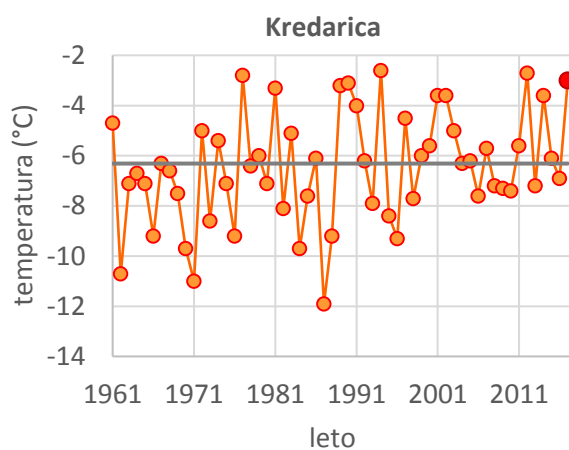
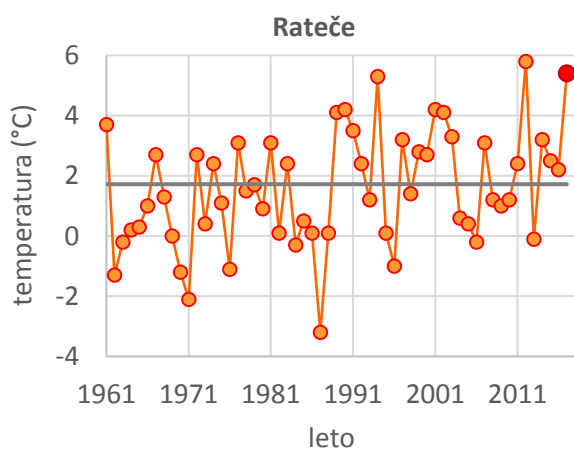
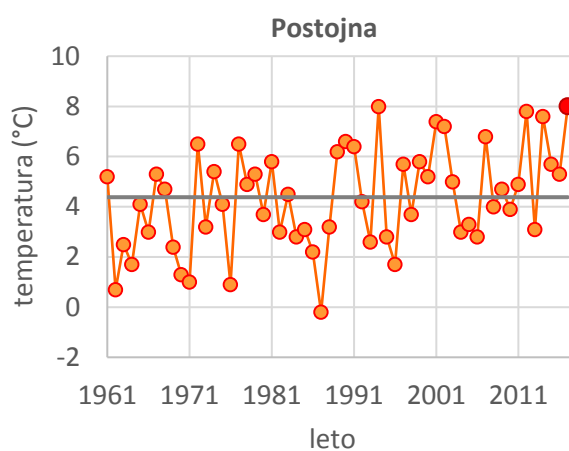
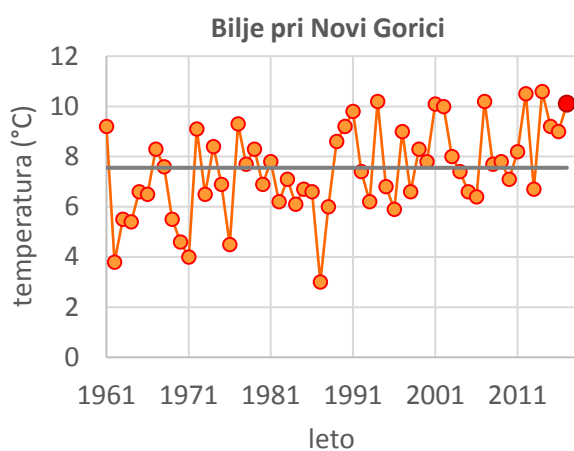
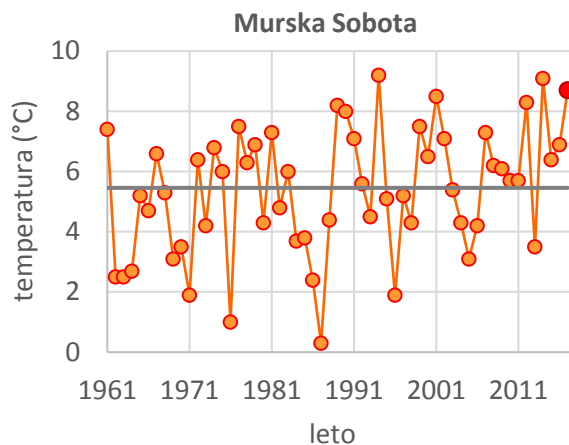
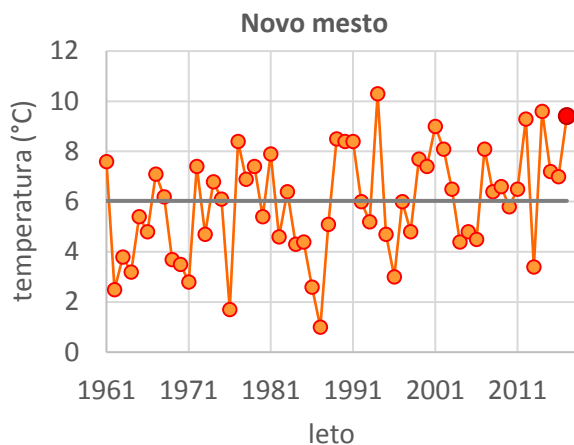
Slika 3. Časovni potek dnevni vrednosti temperature zraka marca 2017 v Celju in na Letališču Portorož. Dnevna povprečna vrednost je predstavljena s črno krivuljo, najvišja z rdečo in najnižja z modro krivuljo.

Temperaturni odklon celotnega meseca je bil v notranjosti Slovenije od 3 °C do 4 °C glede na povprečje obdobja 1981–2010 (preglednica 1). Nekoliko manjši je bil odklon le na Primorskem. Na večini merilnih mest je bil najtoplejši marec v zadnjih desetletjih leta 1994, ponekod pa je bil za odtenek toplejši marec 2012 ali marec 2014. Na Obali je bil doslej najtoplejši marec leta 2001. Potek marčevske povprečne temperature zraka po letih na izbranih postajah je prikazan na sliki 4.

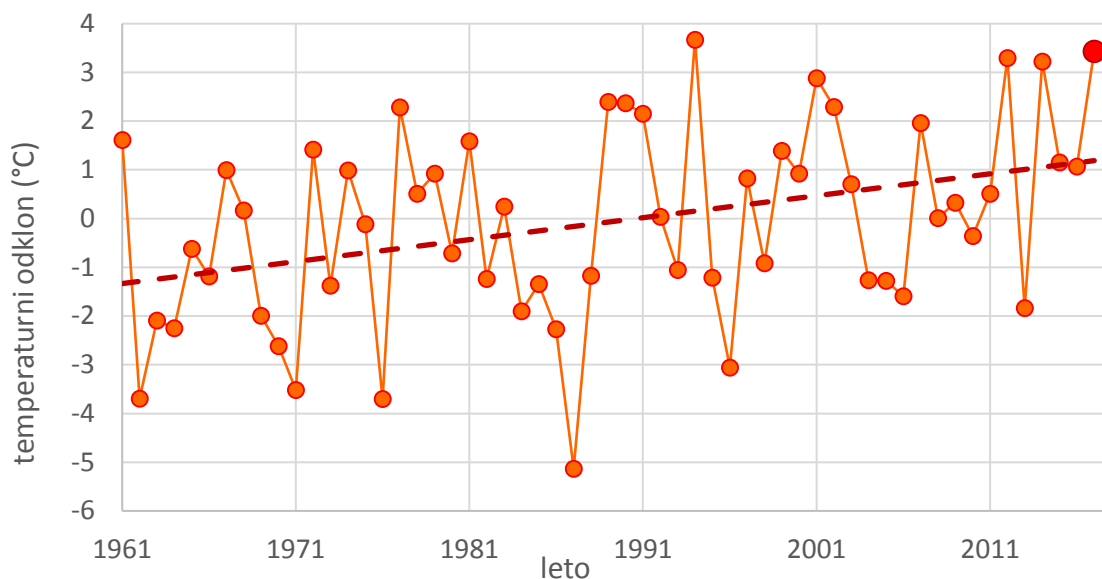
Na podlagi meritev na 18 reprezentativnih meteoroloških postajah smo ocenili povprečni marčevski odklon temperature za celotno Slovenijo v letih 1961–2017 (slika 5). Letošnji marec se po tem izračunu uvršča na drugo mesto, a je razlika med najtoplejšim marcem (leta 1994) in četrtem mestom le 0,5 °C. Zaradi izrazitega trenda ogrevanja v obdobju 1961–2017, ki znaša okoli 0,45 °C na desetletje, ni presenetljivo, da je najtoplejših pet marcev v drugi polovici obdobja, najhladnejši štirje marci pa v prvi polovici obdobja. Daleč najhladnejši marec je bil leta 1987, ko je negativni odklon glede na povprečje obdobja 1981–2010 presegel 5 °C.

Preglednica 1. Povprečna temperatura zraka (°C) dva metra nad tlemi marca 2017 in v preteklosti (povprečje, rekordno tople marec od leta 1961) na izbranih merilnih postajah

merilna postaja	marec 2017	povprečje 1981–2010	odklon od povprečja	rekord	leto
Bilje pri Novi Gorici	10,1	7,6	2,5	10,6	2014
Celje	8,4	5,2	3,2	9,3	1994
Kredarica	-3,0	-6,3	3,3	-2,6	1994
Letališče ER Maribor	9,0	5,3	3,7	9,0	1994
Letališče JP Ljubljana	7,5	4,1	3,4	8,0	1994
Letališče Portorož	10,2	7,9	2,3	11,3	2001
Lisca nad Sevnico	6,4	2,4	4,0	6,5	1994, 2012
Murska Sobota	8,7	5,5	3,2	9,2	1994
Novo mesto	9,4	6,0	3,4	10,3	1994
Rateče	5,4	1,7	3,7	5,8	2012
Šmartno pri Slovenj Gradcu	7,6	3,8	3,8	7,5	1994



Slika 4. Marčevska povprečna temperatura po letih obdobja 1961–2017 na šestih izbranih merilnih postajah. Vrednost za leto 2017 je poudarjena z rdečim krogcem. Odebeljena siva črta prikazuje povprečje obdobja 1981–2010.



Slika 5. Temperaturni odklon marčevske povprečne temperature po letih obdobja 1961–2017 glede na referenčno obdobje 1961–2010, ocena za celotno Slovenijo na podlagi meritev 18 merilnih postaj. Vrednost za leto 2017 je poudarjena z večjim rdečim krogcem. S prekinjeno črto je označen linearni trend temperature v obdobju 1961–2017.

Posamezni dnevi v letošnjem marcu so bili izjemno topli, a po nižinah vzhodne Slovenije in v gorah nismo izmerili izjemno visoke temperature zraka (preglednica 2). Drugače je bilo ponekod v osrednjem in zahodnem delu države; na Letališču Portorož smo izmerili celo novo rekordno vrednost, a k temu je potrebno dodati, da na tej postaji meritve potekajo šele od leta 1987.

Preglednica 2. Najvišja izmerjena temperatura zraka (°C) dva metra nad tlemi marca 2017 in v obdobju 1961–2016 (za Bilje 1963–2016, Letališče ER Maribor 1977–2016, Letališče Portorož 1987–2016 in Lisca 1985–2016) na izbranih merilnih postajah. Ponekod zaradi spreminjanja okolice ali prestavitve lokacije postaje rekordne vrednosti s sedanjimi niso povsem primerljive; možno je odstopanje za 1 °C.

merilna postaja	marec 2017	dan	rekord do leta 2016	datum
Bilje pri Novi Gorici	25,4	29.	26,7	25. 3. 1977
Celje	23,5	31.	25,7	29. 3. 1989
Kredarica	5,1	25.	8,1	10. 3. 1994
Letališče ER Maribor	22,4	29.	25,4	29. 3. 1989
Letališče JP Ljubljana	22,6	29., 31.	24,6	29. 3. 1989
Letališče Portorož	23,2	30.	23,0	15. 3. 1990
Lisca nad Sevnico	19,2	31.	20,4	29. 3. 1989
Ljubljana	23,8	31.	24,6	25. 3. 1977
Murska Sobota	22,8	29.	25,3	29. 3. 1989
Novo mesto	23,2	20., 31.	25,8	29. 3. 1989
Rateče	20,7	30.	21,4	29. 3. 1989, 28. 3. 2012
Šmartno pri Slovenj Gradcu	22,4	29.	22,8	31. 3. 1989, 17. 3. 2014

Pripravi: Urad za meteorologijo

Ljubljana, 4. april 2017